

Retfærdighed, og det er ogsaa stillet, fordi det er mit Haab og min Tro endnu i dette Øjeblik, at inden Tiendeafsløsningsloven endelig gennemføres, vil man naa at faa Ejere af indkøbte Tiender bedre stillede, end de ere stilled i dette Øjeblik. Jeg skal meget anbefale disse Forslag. Tanken i dem er ogsaa overensstemmende med et Andragende om dette Spørgsmaal, der er indkommet til Regering og Rigsdag fra 3-400 Sogneraad. Efter et Bilag, som er vedlagt dette Andragende, har jeg i Betænkningen anført nogle Eksempler paa, hvorledes det vil stille sig med Forholdet mellem Ejere af indkøbte Tiender og andre Tiendeejere ifølge Lovforslaget, og hvordan Forholdet stiller sig for de vedkommende Sognes Beboere, dersom de ikke havde haft deres Tiender indkøbt, og hvordan de stille sig nu. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa disse Eksempler, men anbefale ærede Medlemmer at gøre sig bekendt med dem, hvis de ikke allerede have gjort det; jeg tror, det vil erkendes, at disse Eksempler ere meget oplysende.

Endnu skal jeg dog omtale en anden uheldig Bestemmelse, der følger af, at man ikke behandler alle Tiender ens, og det er den, der findes i 3die Stykke af § 2, der siger: „Afløsningen af Tiender, der have været Genstand for Salg eller Pantsætning efter den 1. Februar 1902, kan ikke paadrage Statskassen større Udgifter, end hvis Salget eller Pantsætningen ikke have fundet Sted.“ Ogsaa denne Bestemmelse vil utvivlsomt føre til megen Ubillighed og ramme haardt paa sine Steder, thi det er en Bestemmelse, som man slet ikke har været opmærksom paa ude i Landet. Man har nok været opmærksom paa, at der gives de forskellige Tiender en forskellig Behandling; men det har snarere kunnet virke til, at de, der have ejet deres egne Tiender, maaske have skilt sig af med dem, fordi de vidste, at efter Lovforslaget fik de da bedre Behandling. Men det er utvivlsomt, at det kun er meget faa, som have været opmærksomme paa den anden Bestemmelse. Der kan maaske endog findes adskillige Rigsdagsmænd, som ikke have været opmærksomme paa den. Det er derfor sikkert nok, at Salg og Pantsætning af Tiender er foregaaet mindst i samme Omfang efter som før 1. Februar 1902, og at Bestemmelsen derfor vil føre til, at en Del af dem, der før 1. Februar 1902 vare Ejere af deres Tiender, og siden have pantsat eller solgt dem, faa en særlig haard Behandling, sammenlignet med alle

de andre Tiendeejere, paa hvilken Maade man end anstiller Sammenligningen.

Endelig har jeg stillet et andet Ændringsforslag, som jeg ogsaa skal tillade mig at omtale. Det er Ændringsforslag Nr. 17; det tilsigter at lette Tiendeyderne, at kunne konvertere Tiendeafsløsningslaan til en lavere Rente end de 4 pCt., som de efter Lovforslaget skulle svare. Efter Lovforslaget, som det foreligger, skulde Fordelene ved en eventuel Konvertering komme ogsaa Tiendeyderne til gode; men det er ikke Meningen, at denne Bestemmelse skal blive staaende i Loven, idet det er foreslaaet, at den skal gaa ud. I god Konsekvens dermed forekommer det mig, det vil være at lette Tiendeyderne selv at kunne konvertere i størst muligt Omfang. Det synes mig ellers at være en noget mærkelig Fremgangsmaade, hvis man vilde paalægge Tiendeyderne hele Tiden at svare en Rente af Afsløsningssummen, som faktisk er noget højere, end Statskassen kan laane Pengene til. Det vil jo i Virkeligheden sige, at man ikke yder nær det Tilskud til Tiendeafsløsningen, som det ser ud til. Naar man f. Eks. tilsyneladende bestemmer, at der skal ydes 30 Mill. Kr., men paa en saadan Maade, at det i Virkeligheden kun bliver 20 Mill. Kr., saa vilde jeg for mit Vedkommende foretrække at sætte Beløbet ned til 20 Mill. Den hele Sag bliver derved ogsaa mindre angribelig fra Modstanderes Side. Det er forstaaeligt, at denne Sag ikke er særlig yndet i alle Kredse. Derfor hellere end at sige 30 Mill. Kr. paa en saadan Maade, at det i Virkeligheden kun bliver 20 Mill., maa man sætte Renten ned og Tilskuddet ned i Stedet for at slaa de 4 pCt. fast for hele Tiden. Men det bedste vilde jo være at beholde Tilskuddet, som det nu er foreslaaet, og lette Tiendeyderne Adgang til at kunne konvertere selv. Det er det, mit Forslag gaar ud paa.

Der er et Par af de Forslag, som ere stillede af Flertallet, som jeg endnu maa omtale. Der er først Ændringsforslag under Nr. 16, der gaar ud paa at bemyndige Finansministeren til, naar han finder Tidspunktet passende, at optage et Laan til Udbetaling af Tiendeafsløsningssummerne eller til Indløsning af Tiendebankens Obligationer. Det har jeg ikke kunnet tiltræde. Saaledes ikke blot 5 Aar i Forvejen, som Ordføreren for Mindretallet sagde, men en Menneskealder eller halvanden forud at give en hvilken som helst Finansminister Bemyndigelse til at optage det fornødne Tiendelaan til et hvilket